

DZIENNIK LUDOWY

ORGAN POLSKIEJ PARTII SOCJALISTYCZNEJ

CENA PRENUMERATY:
We Lwowie miesięcznie zł 4.20
z dostawą do domu . . . „ 4.50
na prowincji „ 4.50
za granicą „ 6.50

Cena pojedynczego egzemplarza
na całym obszarze Polski

20 groszy

na prowincjonalnych dworcach
24 gr.

Redakcja i Administracja:
Lwów, Sykstuska 21.

Telef. w dzień Nr. 24 — od godz.
10 wieczór drukarnia 496.

WYDAWCA: LUD. SPÓŁDZIELCZEGO TOW. WYD.

CZEK P. K. O. Nr. 142.176.

REDAKTOR NACZ.: JAN SZCZYREK

Sejm zwołany na 13 b. m. Wielkie zainteresowanie inicjatywą pokojową Polski.

Polska cegiełka do gmachu pokoju.

Wrześniowe Zgromadzenie Ligi Narodów znowu uczyniło aktualną sprawę uzgodnienia stosunków między państwami. — W międzynarodowej polityce pełno było wtedy zygzaków i wykretasów. Na prawo i na lewo zawierane cząstkowe sojusze i związki umacniały ideę pokoju tylko na krótką metę. Nawet dla niewtajemniczonych było wiadocznym, że z cząstkowych traktatów i przymierzy wyrasta groza powtórzenia wojennej katastrofy, nowej inscenizacji śmiertelnych zapasów Trójprzymierza z Trójporozumieniem.

Jakby z rozmysłem pozostawiono materiał palny w ramach powojennych traktatów.

Jaśniejsza era poczęła świtać nad Europą w r. 1924. W całym szeregu państw dokonał się podówczas charakterystyczny zwrot na lewo. Ster Wielkiej Brytanii dostał się po raz pierwszy w ręce socjalistycznej partii pracy. We Francji umacniała się silnie lewica, głosząca hasła solidarności narodów i gospodarczej odbudowy. Wpływ dwu wielkich demokracji zachodnich nie mógł pozostać bez wpływu na zagadnienie utrwalenia fundamentów pokoju. Socjalizm kładł wówczas po raz pierwszy swoje piętno w dziedzinie, zaabsorbowanej dotychczas tylko dla tajnej i ufranczonej dyplomacji. Wielkie hasło: Socjalizm to braterstwo narodów i pokój świata, rzucane zostało jako atut na arenę międzynarodowych pertraktacji.

Stworzony został podówczas t. zw. protokół genewski. Gdyby ów protokół był podpisany i przyjęty przez wszystkie państwa, Europa, uginająca się pod naciskiem zbrojeń, byłaby odetchnęła z ulgą. Po raz pierwszy nakreślone zasady szczerzej polityki międzynarodowej gwarantowały państwu całość, arbitraż na wypadek nieporozumień i gospodarczą odbudowę zamiast śmiertelnych wysiłków w dziedzinie zbrojeń.

Idea protokołu genewskiego była zbyt wielka, ażeby uznać ją mogły umysły starcze i zarażone trudem nacjonalistycznej demagogii. Rząd Mac Donalda padł ofiarą przegranej. Wrócono z powrotem do taktyki okrażania przeciwników do targów i tajnych pertraktacji. Locarno zagwarantowało nienaruszalność granic na zachodzie Europy; po to, ażeby na wschodzie tę samą sprawę uczynić otwartą.

Sejm rozpocznie obrady 13-go b. m.

Zarządzenie Prezydenta Rzpltej.

WARSZAWA, 7. 9. (tel. wł.). Wiceprem. Bartel przesłał dziś marsz. Ratajowi pismo Prezydenta Rzpltej o zwołanie nadzw. sesji sejmiku następującej treści:

Do Pana Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej w Warszawie. — Mam zaszczyt przesłać Panu Marszałkowi zarządzenie Pana Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6. września 1927. w sprawie zwołania Sejmu na sesję nadzwyczajną. Warszawa 6. września 1927. Prezes Rady ministrów. W z. K. Bartel.

Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej

w sprawie zwołania Sejmu na sesję nadzwyczajną.

„Na podstawie art. 25. Konstytucji zwołuję Sejm do miasta stołecznego Warszawy na sesję nadzwyczajną od dnia 13. września 1927. — Warszawa, 6. września 1927. Prezydent Rzeczypospolitej I. Mościcki. Prezes Rady ministrów Józef Piłsudski“.

Zarządzenie o zwołaniu Sejmu wydrukowane zostało w dzisiejszym Monitorze Polskim.

Socjaliści niemieccy o „Locarnie Wschodu“.

Nawołują oni do zlikwidowania sporu polsko-niemieckiego.

BERLIN, 7. września. (Pat.) W sprawie stosunków polsko-niemieckich zamieszcza dzisiejszy „Vorwärts“ artykuł pod tytułem „Ost Locarno“, w którym pisze, że pod hasłem Locarno wschodu, prasa niemiecko-narodowa rozpoczyna kampanję, mającą na celu udowodnienie, iż projekt polski paktu o nieagresji nie jest niczem innym tylko polsko-francuską zasadzką.

Socjaliści rozumieją, że Niemcy zobowiązały się w traktacie locarneńskim wyrównywać spory z Polską tylko drogą pokojową i nie mogą już dawać najmniejszych powodów do powątpiewania, że chcą pozostać wierne traktatowi. Wierność traktatowi wyklucza wszelką myśl zmiany istniejących granic drogą wojny.

Stwierdzić należy, że zmiana granic polsko-niemieckich jest na dłuższy czas rzeczą zupełnie nieprawdopodobną, nie można bowiem przypuszczać, aby Polska dobrowolnie, samorzutnie zgodziła się na

rewizję granic. Podobnie wątpliwem jest, aby mocarstwa przez zbiorową akcję doprowadziły do zwrotu utraconych terytoriów Niemcom.

Przeciw gwarancji granic Polski istnieje w Niemczech sprzeciw natury uczuciowej. Jest on równie zrozumiały, jak niepewność Polski wynikająca z różnorodnego traktowania przez Niemcy granic zachodnich i wschodnich. Uczucia te nie mogą jednak zmienić faktu iż Niemcy dobrowolnie zrezygnowały z odzyskania terytoriów Polsce odstąpionych drogą wojny.

Locarno wschodu istnieje już zatem i było ono doskonałą podstawą dla dobrych i poprawnych sąsiedzkich stosunków, gdyby czynniki obu stron nie wznawiały sporu polsko-niemieckiego. Dobre stosunki pomiędzy obu krajami leżą w interesie obu narodów. Nie wolno zatem odrzucać projektu polskiego, nie zapoznawszy się jeszcze z jego treścią.

Sprawa pokoju jest przeto wciąż aktualną i wciąż wraca na tapet międzynarodowych konferencji. Wyłonila się także na ostatnim Zgromadzeniu Ligi Narodów. Zaakcentowała to zagadnienie Polska, która przez swoją delegację zmusiła członków Ligi do debat i rozważań o pakcie powszechnej nieagresji, nienapaćania na siebie z bronią w ręku. — Polska miała dotychczas opinię państwa militarystycznego. Przekreśli tę opinię, jeśli będzie bronić swego stanowiska uczciwie i konsekwentnie, chociażby bez widoków natychmiastowej wygranej. Zasłuży się wówczas rzetelnie pokojowi i gospodarczej odbudowie,

DENACJONALIZACJA NIERUCHOMOŚCI W LENINGRADZIE.

WARSZAWA, 7. września. (A. W.) „Kur. Czerw.“ donosi z Moskwy, że soviet tego miasta uchwalił powołać komisję, która ma się zająć denacjonalizacją nieruchomości w Leningradzie, czyli zwrotem skonfiskowanych nieruchomości dawniejszym właścicielom. W pierwszym rządzie zwrócone będą nieruchomości wymagające naprawy, pod warunkiem natychmiastowej ich odbudowy. Ustępstwo to nie będzie stosowane wobec obywateli obcych i emigrantów rosyjskich.

DR. HERMAN DIAMAND.

Glossy ekonomiczne.

III.

Nasza prasa partyjna bardzo jest wzburzona rosnącymi, bez oporu, cenami zboża i to w chwili rozgłaszania nieblywale szczęśliwych zbiorów! Niedawno jedno z pism partyjnych podnosiło sprzeczność w opinii prasy, oddanej agrarjuszom, gdyż jedni wychwalają bogactwo zbiorów, to jest opinię tych agrarjuszów, którzy dążą do wywozu zboża zagranicę, podczas gdy inni obszarnicy, którzy pragną usunąć trudności przeciwstawiające się podnoszeniu cen wewnętrznych przyznają bogactwo kłosów, twierdzą jednak, że wymiot jest fatalny. Dwie sprzeczne metody dążące do tego samego celu! Gdy obszarnicy osiągną możliwość wywozu zboża z Polski zagranicę, opróżnią targ krajowy, ogalając go z podaży i podniosą dowolnie ceny krajowe zboża. — albo uda im się przekonać społeczeństwo, że oczekiwania pomysłnych żniw zawiodły, wtedy społeczeństwo musi im przyznać wysokie ceny krajowe, wyższe niż ceny, to cel ostateczny. Pod tym względem zgadzam się z głosami naszej prasy partyjnej. Mam jednak wątpliwości, czy żale z tego powodu przez nas pocnoszone skierowane są pod właściwym adresem. Zwracamy się do rządu, tak jakby to był rząd nasz, rząd ludowy, rząd konsumentów zboża, wiedząc dobrze, że jest to rząd wielkiego rolnictwa i ciężkiego przemysłu. Nie można dwom panom służyć, inaczej ma się obu przeciw sobie. Czy spodziewamy się, by rząd obszedł się z wielkimi, albo nawet średnimi agrarjuszami, tak, jak ze strejkującymi robotnikami, dążącymi do podwyższenia ceny pracy.

Czy orzeczenie rządu w sporze konsumenta z producentami zboża może tak wypaść jak arbitraż w sporze między robotnikami a fabrykantami łódzkiemi? Wiemy, że żyjemy w klasowym społeczeństwie, że nie istnieją obiektywne czynniki w społeczeństwie, że wszystko, co o tem mówią i piszą, to powszechna błąka, lep na głupich. Nie spodziewamy się po rządzie rzeczy sprzecznych z jego istotą. Rząd niczego nie zrobi, aby obciążało klasę, o którą się opiera.

Dajmy spokój fikcjom, bierzmy rzeczy, jakimi są, odwołujmy się do społeczeństwa.

do klasy, w której socjalizm ma niewzruszoną podstawę. Odwołujmy się do narodu, do jego przedstawicielstwa, do Sejmu. Ale teraz Sejm zamknięty, i ciemny powinien zobaczyć, że Sejm mimo oczernień i fałszów, jest ostoją Narodu jego potrzeb i jego praw. Zmierzymy siły klas w Sejmie, a jeżeli okażemy się słabymi pobudźmy wszystkie nasze siły, by stać się większością w Sejmie, jak jesteśmy większością w Narodzie.

Rząd idąc za naszym wołaniem postawił program walki z drożyzną, który w rękach naszych, w skojarzonej z małorolnymi i intelektualistami klasie robotniczej, jest programem realnym, wykonalnym, wiodącym do celu, w rękach agrarjuszów i wielkich przemysłowców stać się musi karykaturą niewykonalną.

Rząd przyrzeka w swym programie: uniemożliwienie wywozu zboża, przez zakaz i wysokie cła wywozowe, uniemożliwienie pocnoszenia wewnętrznych cen za zboże przez stworzenie składów państwowych, jak to niegdyś czynili królowie egipscy. Program ten wykonalny przez rząd klasy robotniczej składa się z samych sprzeczności, gdy go ma konać rząd zaufania obszarników i lewianta. Wykonanie tego programu wymaga silnej i bezwzględnej wobec agrarjuszów ręki, której w ministerstwie rolnictwa, czy w innych zależnych od niego resortach daremnie był szukać.

Rząd obecny nie ustanowi niskiej ceny maksymalnej zboża, nie może mieć się środków, nazwanego przez jego przyjaźń klasowych — bandyckim. Skoro tego rząd nie zrobi, zakupy rządowe celem stworzenia zasobów państwowych będą miały jeden efekt, jak każdy zwiększony popyt, wywołają zwyżkę cen tak samo, jak znaczny wywóz zagranicę. Dla agrarjuszów takie postępowanie rządu stanowiłoby odszkodowanie za zakaz wywozu. Konieczność sprzedaży zboża za granicę wykazują potrzebą gotówki której crogą kredytu dostać nie mogą. W czasie żniw mógłby rząd wkroczyć pożytecznie zadatkując kupione po niskiej cenie zboże. Ale teraz po zbiorach?

Rząd nieprzygotowany do zaciętej walki z obszarnikami, rząd opierający się na nich musi ulec ich potęgze. Agrarjusze, nie obawiając się radykalnych przeciw nim pociągnięć rządu, dysponują rezystencją, której rząd nie da rady. Mogą zmienić swe gospodarstwo na mleczne czy mięsne i spasać ziarno, które miało służyć do wyżywienia ludzi. Rząd popiera ze względów bilansowych wszystkimi środkami wywóz mięsa, masła i sera, więc niema kłopotu z nadmiarem tych środków żywności. Agrarjusze mogą powiększyć produkcję cukru, ewentualnie spirytusu platków i mąki kartoflanej i zmniejszyć w ten sposób przestrzeń obsianą pszenicą, żytem i jęczmieniem.

Gdyby rząd chciał stworzyć rezerwy zbożowe, celem obniżenia wewnętrznych cen zboża musiałby składy państwowe, których niema napelnąć w czasie jakiejś wyjątkowej konjunktury, albo też sprowadzić zboże z zagranicy i stworzyć możliwość regulowania cen przez powiększenie podaży.

Rząd przygotowuje nową ordynację wyborczą, skierowaną przeciw wzrostowi wpływu parlamentarnego klasy robotniczej, lecz czy można się spodziewać, żeby ten sam rząd wywołał walkę na śmierć i życie z tymi, których chce zrobić panami przyszłego Sejmu? Można nie mieć wielkiego wyobrażenia o umysłowości naszego rządu, ale o taką niedorzeczność posadzać go nie wolno. — Mussolini, człowiek rzeźbiony z innego drzewa, aniżeli pan Bartel, czy Czechowicz, człowiek, który może swój terror pozornie skierować gdzie chce, nie jest w stanie podporządkowania sobie praw gospodarczych. Włochy wchodzą w złe gospodarcze położenie. Mussolini, człowiek naprawdę silny, bezwzględny, nie dwulicowy, który demokracji nie schlebia i pewnym jest jej wrogiem, którego zwolennicy nie podszycją się pod demokrację, jest bezsilny wobec przymusu sił gospodarczych. Rządząc wbrew interesom klasy robotniczej automatycznie staje się wyrazem interesów kapitalistycznej klasy.

Proletariat i wszystko, co około niego się gospodarczo skupia, przeprowadzą swe plany gospodarcze, gdy chwycą władzę polityczną w swe ręce, bojąc o tyle, by na bieg życia publicznego zaważyć mogli.

Kwestja cen zboża jest także kwestja polityczną, zależną od tego, w czyich rękach znachodzi się władza polityczna!

—:—

TORTURY FOTELE ELEKTRYCZNEGO.

(Ciąg dalszy).

Barczysty dozorca wyszedł na palcach przez drzwi, oddzielające izbę egzekucyjną od cel skazańców. Wiedziałem, że sprowadzi jednego z tych młodzieńców i opanował mnie okropny strach. Świadkowie, siedzący na ławach, poruszali się nerwowo, a gwałtownie, wyciągali szyje i szeptałi sobie coś na ucho. Powietrze było brzemienne tragicznym oczekiwaniem.

Nagle urwały się wszelkie szepty; zdawało się, że ludzie wstrzymali oddech. Panowała śmiertelna cisza, można było usłyszeć odgłos spadającej igły. Wpadło mi na myśl, jak niepotrzebny był szyldzik z napisem: „Spokój“, zawieszony na drzwiach pokoju sekcji sądowych.

Pięciu, czy sześciu dozorców potężnych, krępkich chłopów, ustawilo się dokoła fotelu. Stali nieruchomo, niby marmurowe rzeźby, z przymkniętymi powiekami, jakgdyby chcieli przeszkodzić przyplływowi głupiego współczucia. Stali ze skrzyżowanymi ramionami jak rzeźnicy, czekający na swą ofiarę. Po chwili zjawilo się trzech lekarzy i urzędnik, wykonywujący każdą miał wygląd człowieka nerwowego i przeprowadzonego.

2)

Oczy, moje utkwione były w drzwi, przez które wejść miał za chwilę jeden z tych młodzieńców. Żaden człowiek w tej rzeźni ludzkiej nie odrywał wzroku od owych drzwi, a szczególnie dozorca, czyhający na swą ofiarę. A potem nagle stanął w drzwiach jeden z pielgrzymów do tego straszego krzesła, John Emiletta, wysoki, szczupły, dwudziestokilkuletni człowiek o twarzy, napoly obłąkanej.

Wahał się przez ulamek sekundy, poczem jeden z dozorców chwycił go za prawe ramię i poprowadził do fotelu. — Ciało młodzieńca zadrżało, gdy się powoli opuszczał na krzesło. Wyglądał, jakgdyby był zupełnie zmordowany i wyczerpany, a zachowywał się, jakby nie wiedział, co czyni. I twierdził stanowczo: ten człowiek nie wiedział, co robi.

Dozorca zaczęli go przytracać do fotelu. W tym momencie spojrzałem mu w twarz. O, Boże! Nigdy nie zapomnę tego widoku, choćbym żył miliony lat. Siedziałem naprzeciwko niego, w odległości czterech metrów, tak, że mogłem zaobserwować każde drgnienie jego mięśni... Była to twarz istoty ludzkiej, która oniemiała z przerażenia, zamarlała na myśl o potwornym widmie śmierci.

Duchowny stał z lewej strony i powtarzał ustęp z jakiejś ewangelji. Tutaj religja Chrystusa pozostawała w służbie frazesu. Stali ludzie w roli organów wykonawczych społeczeństwa i przygotawali mord człowieka za to, że on zabijał. Mimowoli pomyślałem o 5 przykazaniu.

Tymczasem dozorca przywiązywali młodzieńca do krzesła. Przymocowano elektrody przy jego białej, białej skórze; na podłodze, tuż obok fotelu, leżał kabel elektryczny; połączono go z tablicą rozdzielczą na lewo od fotelu. Dozorca podszedł do przeciwległego końca i włączył go do czapki, którą wciągnięto na głowę ofiary. Następnie założono delikwentowi czarną maskę na twarz, tak, że widoczne były tylko wargi, wykrzywione w kurczowym grymasie.

Trwożliwe milczenie padło na pokój śmierci; sekundy wydawały się godzinami, minuty — wiekami. Wreszcie urzędowy morderca przymocował do głowy skazańca ową czapkę z mokrą gąbką. Gąbka oczywiście znajduje się na wewnętrznej stronie czapki i służy do dobrego celu. Pomaga ona do tego, by prąd żywcem ugotował oliarę!

Czionki Emiletty, drżały. Jego ręce, bezwładnie zwisające na poręczach fotelu, trzępotwały i opadały, jak ręce obłąkane, czy też oszalonego trucizną. Duchowny kontynuował swą ostatnią modlitwę...

Lekarz w kącie poprawiał coś przy sekundomierzu, którego tykanie rozlegało się, niby uderzenia młotka. Tik-tak-tik-tak... i kurczowy grymas z za maski.

Gdy tylko Emiletta został całkowicie przytroczony, drugi lekarz stojący przy fotelu, dał znak elektrotechnikowi: legalny morderca włączył prąd.

(Dok. nast.).

—:—

Młodzież u wrót nowego roku szkolnego.

W całej prasie polskiej pomieszczono ciekawe artykuły, witające młodzież wracającą w progi szkół powszechnych i średnich. — Społeczeństwo nasze umie cenić wartość meto-
d wychowawczych, wie o tem, że od sposobów wychowania młodej generacji zależy przyszłość. Młodzież przeważnie pism nie czytuje i nie ma szans do orjentowania się w nastrojach swego środowiska. Tem silniej odczuwa przejawy stosunku do siebie ze strony swoich bezpośrednich kierowników, t. zn. wychowawców.

Duża część tych wychowawców ma ustaloną sławę. Wśród nich największym rozgłosem cieszą się lwowscy profesorowie, zwolennicy Janellego i Pajaka.

W niektórych szkołach lwowskich powitano dzieci wymyślaniami, groźbami „wyle-

wania“. Nie brakło złośliwych wycieczek pod adresem dzieci proletarjackich, że zachciwa się im „państwa“ że politechnika i uniwersytet nie dla nich.

Łatwo sobie wyobrazić oburzenie, wywołane takimi enuncjacjami wśród szerokich kół rodzicielskich, które wysyłają dzieci do szkół w celach nauki, a nie kpin i wymysłów.

W szkolnictwie naszym dokonują się podobno pewne przesunięcia. Dotykają one jednak tylko zwierzchniej warstwy kierowniczej, ale w głąb nie sięgają. Najwyższy czas, ażeby zabrać się także do „mamutów“, czasami młodych wiekiem i typowych „belfrów“, zabytków z c. k. austriackiej przeszłości.

—:—

Posiew rzezi wiedeńskiej.

„Arb. Ztg.“ pisze:

Odkąd kanclerz austriacki, prałat Seipel wypowiedział swoje uznanie i podziękowanie policji za celne strzelanie do tłumów, wzburzonych, — jak wiadomo — uwolnieniem morderców robotników, trwa bezustannie masowe prawie występowanie obywateli austriackich z kościoła katolickiego.

W samym Wiedniu od 15. lipca do 31. sierpnia zgłosiło wystąpienie swoje 9.769 katolików, a ruch ten rozszerza się na całą Austrię. Liczba ta jednak okaże się większą gdy się uwzględni jeszcze pierwsze dni września oraz fakt, że nie wliczono tu dzieci poniżej lat 6-ciu, które automatycznie wraz z swymi rodzicami opuszczają kościół katolicki.

Naogół kościół traci około 20.000 owieczek, ludzi moralnych i uczciwych, którzy do żywego dotknięci zostali faktem iż wysoki dygnitarz kościoła

i państwa śmiało chwalił mord dziesiątek ludzi i obdarzył policję za celne strzelanie do obywateli i synów kościoła orderami.

Ksiądz prałat Seipel wraz z swymi adherentami wydał hasło: karać bezmiłosierdzia winnych czy niewinnych podniesienia się w obronie elementarnej sprawiedliwości, przejść do porządku nad niedolą żon, dzieci i starców pozostających po 85 zastrzelonych. To też tłumne występowanie nie tylko młodych, ale i starców jest namiętnym protestem przeciw pozycjonowi kleru, szczególnie wyższego, który zawsze staje po stronie możnych i bogatych i nie dopatruje się nigdy niesprawiedliwości i nieprawości po ich stronie uważając że najpiękniejszy jest świat w którym nieliczna garść wlków pożera olbrzymie stada baranów.

—:—

Ogromna podwyżka taryfy pocztowej.

WARSZAWA, 7. września. (AW). Jak się dowiadujemy z dnem 10. bm. podwyższona zostanie taryfa pocztowa w obrocie paczkowym w sposób następujący: za nadawanie paczek zwykłych do wagi 1 kg. taryfa zostanie podwyższona z 50 gr. na 1 zł. (więc 100 procent), za nadawanie paczek od 1 kg. — ze 1'20 zł. na 2 zł. (66 proc.), za paczki od 5—10 kg.

z 2 zł. na 3 zł. (50 proc.), za paczki o wadze od 10—15 kg. z 3'50 — 5 zł., za paczki o wadze 15—20 kg. z 4'50 — 6 zł. (20 proc.). Również podniesione będą dodatki należności pocztowe za doręczanie paczek i należności asekuracyjnych listów wartościowych Banku Polskiego.

—:—

Zaciekła walka dwóch potęg kapitalistycznych.

Od pewnego czasu cały świat finansowo - przemysłowy Stanów Zjednoczonych — bawi się ciekawym widowiskiem. Walcą ze sobą dwa olbrzymy, dwie największe miliardowe firmy automobilowe — tak zwany popularnie Ford i General Motors Corp.

Do niedawna Ford był panem sytuacji. Jego „fordki“ wstawiały się na świat cały. Był to najpopularniejszy automobil. Popularność tę robiła mu łatwość i ekonomiczne zużywanie gazoliny.

Aljści — nie ma nic na świecie, co by nie miało swego końca. Przyszedł wreszcie kres i na sławę „fordka“. Stanął z nim do zawodów „Chevrolet“, „Pontiac Six“ i inne, produkowane przeważnie przez firmę, która skupiła kilka mniejszych kompanji automobilowych, pod ogólną nazwą General Motors Corp.

Zmierzył „fordka“ który nie mógł sprostać wygodniejszym i ładniejszym na wygląd a nie droższym konkurentom zaznańczył się ostrym kryzysem w przemyśle automobilowym, który nadzwyczaj silnie dotknął miasto Detroit. Około 100.000 ludzi Ford wydatił z pracy, a sztab jego inżynierski, gorączkowo zaczął pracować nad nowym typem automobila.

I podobno stworzono taki nowy typ. Narodziny tego nowego „fordka“ kosztowały podobno bająnskie sumy. Utrzymanie olbrzymich zakładów, które stanęły bezczynnie, doświadczenia nad nowym autobylem przeróbka maszyn i przystosowanie ich do nowego typu produkcji — kosztowały około 5 milionów tygodniowo. Tylko ostatnie trzy miesiące kosztowały z górą 80 milionów. Takie wydatki, to nawet potężny „Ford“ musiał dobrze odczuć na skórze.

Ale teraz druga sprawa: Czy nowy „fordek“ pobije konkurentów?... Czy wyjdzie zwycięsko z za-

wodów... Bo jeżeli nie...

Młody Ford ogłosił światu, że tak. Ma być to automobil ładny, naczynyczej szybki i jeszcze więcej ekonomiczny niż stary. Za tydzień, dwa, ostatecznie się to pokaże, gdyż znajdzie się on już na rynku.

Walka ta wykazuje dwie rzeczy. Z jednej strony wielkie znaczenie konkurencji na rozwój techniki, zmuszający stale do szukania nowych wyższych form, z drugiej anarchję, jaka istnieje w kapitalistycznej wytwórczości, anarchję, która odbija się nadzwyczaj ujemnie nie tylko na samych walczących, ale i na setkach tysięcy, a nawet milionach ludzi.

—:—

NEW YORK. Dnia 12 września zbiorą się na posiedzenie dyrektorzy General Corporation i zaproponują podział zysków tej firmy w sumie 783 milionów dolarów. Jest w planie, ażeby każdemu akcjonariuszowi dać 100 procent dywidendy, co jest niezwykle rzeczą w przemyśle amerykańskim.

Przed ukończeniem wojny celnej z Niemcami.

WARSZAWA, 7. września. (AW). Według opinji kół zbliżonych do rządu rokowania handlowe polsko - niemieckie wznowione zostaną około połowy października br. Zwłoka w tych rokowaniach tłumaczy się kwestjami technicznymi, większości bowiem spornych kwestji politycznych, opóźniających postęp rokowań gospodarczych, została już załatwiona. W szczególności nie budzi już wątpliwości kwestja osiedlenia, załatwiona kompromisowo.

Osobliwa konfiskata.

Wczorajszy „Dziennik Ludowy“ skonfiskowała prokuratorja za artykuł pt. „Orgie pornograficzne pazety endeckiej“. Skonfiskowano cytaty z niekonfiskowanej „Gazety warszawskiej porannej“, naczelnego organu endecji które przytoczyliśmy jako dowód potwornie ohydnej lektury i wyuzdania wśród endecji, która tego rodzaju strawą z lubieżnym zamilowaniem karmi swoich czytelników.

Gazeta warszawska bez przeszkód drukuje sążniste artykuły zacytowanej przez nas treści i nie była skonfiskowana, a myśmy tylko napiętnowali tę „uświadamiającą“ endecką propagandę. Możeby prokurator lwowski pouczył swego kolegę z Warszawy, że takie rzeczy należy konfiskować, abyśmy nie płacili za cudze grzechy!

Subwencja -- rewolwerowi.

Na jednym z ostatnich posiedzeń magistratu m. Lwowa uchwalili szereg subwencji — między innymi: na „Głos Polski“ wychodzący we Lwowie... 6.000 zł. Może dopiero teraz — dzięki tej propagandzie Magistratu opinja publiczna dowiedzie się, że takie pismo istnieje. Dotąd bowiem najbardziej w tajemniczym w stosunki prasowe — nie było wiadomem o tem, aż do czasu tej uchwały Magistratu i otwarcia Targów Wschodnich. Na targach wywieszono kilka okładek z „bombastycznymi“ tytułami i rycinami — świadczącymi o wybitnie endeckim charakterze tego piśmielka — noszącego wszelkie cechy „rewolwera“ strzelającego nabojami święteczno-narodowymi. Czyżby i magistratowi — przyłożono do „piersi“ ów rewolwer? Mamy nadzieję, że p. komisarz Strzelecki nie przerazi się tej lufy rewolwerowej i uchwały magistratu nie zatwierdzi.

Sejm rozpocznie prace dopiero 20 bm.

WARSZAWA, 7. września. (AW). Dotychczas nie ukazał się jeszcze w „Monitorze“ dekret Prezydenta Rzeczypospolitej o zwołaniu nadzwyczajnej sesji Izby ustawodawczych. Wobec tego najbliższe posiedzenie Sejmu nie nastąpi przed 20. bm. Jak się dowiadujemy ogłoszenie zwołania nadzwyczajnej sesji sejmowej nastąpi w dniu 10. bm.

Rozłam w sejmowym klubie ukraińskim?

WARSZAWA, 7. września. (AW). Oddawna istniejący zatarg w łonie sejmowego klubu ukraińskiego grozi rozłamem. Grupa posłów radykalnych lewicy „Selrobu“ zażądała ostatnio zmian na stanowisku prezesa klubu i jego zastępców jako pozostających pod wpływem ukr. narodowej - demokracji. „Selrob“ posiada w Sejmie 5 przedstawicieli, w Senacie jednego i zarzuca obecnemu kierownictwu klubu zbyt ugodową politykę wobec rządu polskiego.

—:—

✘ NADEŚLANE ✘

(Za tę rubrykę Redakcja nie odpowiada.)

Marja Kelles - Krauzowa

udziela lekcji fortepianu, przedmiotów teoretycznych i przygotowuje do egzaminu państwowego.

Zgłoszenia przyjmuje od 12—2 i 5—7
Ul. Łozińskiego 6

Dr. Franciszka Czoban-Sandauerowa

powróciła i ordynuje jak przedtem przy ul. Teatyńskiej 37 od 3—5 pop. — Telefon 37—90.
SZCZEPINIĄ OCHRONNE.

Polska orędownikiem powszechnego pokoju.

Żywe zainteresowanie się planem powszechnej nieagresji.

Obrady Ligi Narodów.

GENEWA, 17. 9. (Pat.). Zgromadzenie Ligi Narodów prowadziło we środę przedpołudniem w dalszym ciągu dłuższą debatę nad sprawozdaniem z działalności Rady Ligi Narodów, oraz generalnego Sekretariatu Ligi Narodów. Dyskusję rozpoczął b. prezes Rady ministrów Financji Erich. Mówca zajmował się zwłaszcza pytaniem, w jaki sposób państwa będące członkami Ligi Narodów mogłyby przyjść z pomocą finansową napaśniętemu krajowi. Erich przyłącza się z zachwoleniem do akcji wszczętej przez Holandję i wyraża zapatrywanie, że będzie można dojść na tej drodze do rozbrojenia. Obrady trwają w dalszym ciągu.

Zbliżenie polsko-holenderskie.

GENEWA, 7. 9. (AW). Wystąpienie delegacji holenderskiej wywołało w tutejszych kręgach politycznych żywą dyskusję. Zdaniem jeanych krok holenderski był podjęty w porozumieniu z delegatami polskimi celem ułatwienia im pozycji w sprawie paktu o ogólnej nieagresji. Próby porozumienia polsko-holenderskiego wywołać miała — według opinii kół tutejszych — niemiłe wrażenie szczególnie wśród delegacji angielskiej, która dopatruje się w tem porozumieniu się bezpośrednim 2 państw próby wyeliminowania się z pod wpływu wielkich mocarstw. Delegacja polska pracuje w dalszym ciągu w kontakcie z państwami Małej Ententy i bałtyckimi.

Stanowisko Angli wobec projektu Polski.

GENEWA, 7. 9. (AW). Chamberlain oświadczył dziennikarzom angielskim, iż nie jest ani za, ani też przeciwko projektowi polskiemu paktu o nieagresji, gdyż projekt tego w formie oficjalnej nie zna. — Chamberlain twierdzi, że byłoby rzeczą niebezpieczną dodawać coś do paktu locarneńskiego. Z drugiej zaś strony, możliwość uzyskania jednogłośnej deklaracji w sprawie projektu polskiego uważałby za objaw bezwzględnie dodatni.

GENEWA, 7. 9. (AW). Jeden z obecnych w Genewie członków angielskiej Labour Party oświadczył wobec przedstawicieli prasy, iż projekt Polski, nacechowany troską o pokojowe ułożenie stosunków w Europie powinien być na ręce Chamberlainowi, który po aymisji Cecila zobowiązany jest niejako do ujawnienia inicjatywy pokojowej.

BERLIN, 7. 9. (Pat.). Ze źródeł rzekomo angielskich donosi agencja Telegraphen Union, że delegacja angielska na zgromadzenie Ligi Narodów nosi się z zamiarem wystąpić z projektem przekazania polskiego projektu paktu o nieagresji do zbadania zainteresowanym rządów. Projekt ten miał być oddany komisji prawa międzynarodowego.

Według tych informacji rzeczowa dyskusja nad projektem polskim nie będzie miała miejsca na obecnej sesji w Genewie.

Pacyfiści niemieccy demaskują na forum Ligi zbrojenia Niemiec.

BERLIN, 7. 9. (AW). „Local Anz.“ dowiadcza się od swego korespondenta genewskiego, że onegdaj rozdawano tam delegatom poszczególnych państw broszurę w języku francuskim p. t. „Przygotowania do wojny w Niemczech“. Broszura ta, zredagowana przez 2 niemieckich pacyfistów Foerstera i Moertensa, zawiera m. i. sensacyjne materiały o tajnych zbrojeniach niemieckich i podaje ciekawe cyfry z budżetu Reichswehry. W końcu broszura wyciąga wnioski, że Niemcy celowo i wytrwale przygotowują się do wojny z Polską. Foerster stwierdza dosłownie: „Niemieccy dygnitarze nie zmienili sposobu swego myślenia ani swoich metod. Wojna rewanzowa przeciw Polsce jest systematycznie przygotowywana przez kierowników politycznych i wojskowych Niemiec. — Nad granicami Polski osiedla rząd niemiecki żołnierzy, kształci młodzież w organizacjach tajnych. Z Reichswehry rozbułdowuje kadry wielkiej armii i gromadzi w zagranicznych państwach materiały wojenne niemieckie jak u siebie.“

Życzliwe stanowisko prasy wobec Polski.

PARYŻ, 7. 9. (Pat.). W sprawie projektu polskiego cała prasa dzisiejsza zajmuje stanowisko daleko życzliwsze, niż wczoraj.

„Petit Parisienne“ oświadcza, że projekt Polski spotka się w Genewie z sympatycznym naogół przyjęciem i liczyć może na poparcie Brianda, oraz Chamberlaina, który od wczoraj zajął względem propozycji polskiej stanowisko życzliwe.

Dziennik zaznacza, że projekt polski nie jest bynajmniej, jak to mylnie rozumiano pierwotnie, rodzajem Locarna wschodniego. Jest to ogólny projekt o nieagresji, zawierający projekty regionalne o ograniczonej sferze działania. Minister Zaleski, pisze „Petit Parisienne“, słusznie powiedział sobie po niepowodzeniach szeregu zapoczątkowanych w Genewie kombinacji, że dla zapewnienia pokoju i uniknięcia niebezpiecznego zniechęcenia należy urzeczywistnić coś pozytywnego, stanowiącego pewien krok na drodze do ogólnego bezpieczeństwa. Zdaniem pisma, propozycja, z którą delegacja wystąpi w czasie dyskusji nad rozbrojeniem powinna zyskać poparcie całej Rady Ligi Narodów wraz z ministrem Stresemannem.

„Journal“ podkreśla fakt, że propozycja polska postarała się uniknąć poprzednich błędów polegających na tem, że chciano zbyt skrepić zainteresowane państwa. Polska proponując uroczyste potępienie wojny w pocpisanej przez mocarstwa ogólnej deklaracji, pragnie wypełnić pewne luki paktu Ligi Narodów i wprowadzić w życie zasadnicze idee, które niegdyś zaobowiąły jednogłośną aprobatę Ligi Narodów.

W Warszawie stanął dom poselski.

WARSZAWA, 7. 9. (AW). Prace przy budowie domu poselskiego mają się ku końcowi, odbywają się jeszcze roboty przy wykańczaniu strony zewnętrznej domu. Oddany on zostanie do użytku w pierwszych dniach października. W gmachu tym mieści się 200 pokoi i restauracja, na parterze zaś kilka sal komisyjnych. Budowa drugiego gmachu, w którym mieścić się ma sala posiedzeń Sejmu, uległa zwłoce wskutek braku pewnych niezbędnych materiałów. W najbliższych dniach roboty zostaną na nowo podjęte. — Gmach ten ukończony ma być na styczeń 1928. Po oddaniu do użytku nowego gmachu Sejmowi, dotychczasowa sala posiedzeń Sejmu poddana zostanie przeróbce. Sala ta przeznaczona ma być na posiedzenia Senatu. Koszt budowy obu gmachów wynosi 5 milionów złotych.

CHOROBA MIN. ZALESKIEGO.

WARSZAWA, 7. września. (AW). Mimo istotnej poprawy w stanie zdrowia p. min. Zaleskiego wyjazd p. min. Zaleskiego do Genewy nie będzie mógł nastąpić — jak pierwotnie planowano 10. b. m. — lecz dopiero około 15. bm.

STUDJOWANIE TAJNIKÓW ADMINISTRACJI FASZYSTOWSKIEJ.

WARSZAWA, 7. września. (tel. wł.) Dowiadujemy się, z międzynarodowego źródła, że pewien wyższy urzędnik ministerstwa spraw wewn. bawi we Włoszech gdzie studjuje tajniki administracji faszystowskiej.

ROZWIĄZANIE RADY M. W ZAWIERCIU.

ZAWIERCIE, 7. 9. (AW). Z powodu ujawnienia szeregu wadliwości w gospodarce miejskiej województwo kieleckie rozwiązało wczoraj radę miejską w Zawierciu. Nowe wybory do rady miejskiej odbędą się najpóźniej 16. b. m.

OSZCZĘDZAJĄ... NA SZKOŁACH.

KOWNO, 7. września. (A. W.) Na skutek braku kredytów ministerstwo oświaty zwinęło kilka gimnazjów na terenie Litwy, m. in. zamknęło gimnazjum handlowe w Kownie.

ZJAZD PRZEDSTAWICIELI MIAST POLSKICH.

POZNAŃ, 7. 9. (AW). Od dnia 22. do 24. września r. b. odbędzie się w Poznaniu zjazd przedstawicieli Związku Miast Polskich. Obrady będą poświęcone głównie sprawie rozbułdowywania miast oraz finansom miejskim.

KONGRES KOBIEC SOWIECKICH.

MOSKWA, 7. 9. (AW). Zjazd ogólnozwiązkowego kongresu kobiet sowieckich wyznaczony został na 10. października 1927.

NIEDUŁY LOT TRANSATLANTYCKI?

LONDYN, 7. 9. (Pat.). Kilka parowców znających się na Atlantyku, przejęło sygnał S. O. S., nadany przez radiostację samolotu „Old Glory“, na którym Berthaud i jego dwaj towarzysze lecą ze Stanów Zjednoczonych do Rzymu. Parowce komunikują ze swej strony, że nie mogły ustalić miejsca przypuszczalnej katastrofy „Old Glory“, lecz są w poszukiwaniu samolotu.

ODEZWY DO WOJNY ŚWIĘTEJ Z SOWIETAMI.

WILNO, 7. 9. (AW). Donoszą tu z Dziśny, iż w powiecie dziśnieńskim nieznanymi sprawcami rozrzucono odezwy związku rosyjskich monarchistów, nawołujące do wojny świętej z Sowietami. Odezwy te, rzucone prawdopodobnie w nocy z samolotu, przeznaczone były — jak się zdaje — dla ludności Białorusi i sów.

KRYZYS ŻYCIA GOSP. NA UKRAINIE SOWIECKIEJ.

MOSKWA, 7. września. (A. W.) Na terenie ukraińskiej SSR, kryzys trwa w dalszym ciągu, nadwyręzając całe życie gospodarcze. W Odessie w ciągu ostatnich 4 miesięcy likwidacji uległo 352 prywatnych przedsiębiorstw handlowych, których obrót przyniósł w ostatnim roku 20 milionów rubli. Kryzys ten wywołany jest w bardzo znacznym stopniu represjami administracyjnymi, jakie stosowane są przez władze zarówno RSSR i USSR.

Odroczenie wyborów do Rady m. w Przemyślu.

PRZEMYŚL, 7. 9. (tel. wł.). Dnia 11. b. m. miały się tu rozpocząć wybory do rady miejskiej. Akcja wyborcza toczyła się w całej pełni. Robotnicy przeprowadzali szereg zgromadzeń, celem zbrojotowania wyborów

kurjalnych. Dziś niespoźzanie na murach miasta pojawiły się urzędowe afisze, zawiadamiające o odłożeniu wyborów do rady miejskiej. Zawiadomienie to wywołało duże zainteresowanie i różne komentarze.

ODMOWIENIE OBYWATELSTWA POLSKIEGO SENATOROWI UKR.

WARSZAWA, 7. września. (A. W.) Dzisiejsze dzienniki notują, że senatorowi Aleksandrowi Karpieńskiemu z Klubu ukraińskiego, prowadzącemu w Równem od r. 1919 kancelarię adwokacką, decyzją Najwyższego Trybunału odmówiono obywatelstwa polskiego.

ŚMIERĆ DWOJGA DZIECI W PŁOMIENIACH.

WARSZAWA, 7. września. (A. W.) Dziś o godz. 13 wybuchł pożar w stodole Urbańskiego na Nowym Brudnie na krańcach miasta. W zgłiszczach stodoły znaleziono zwęglone zwłoki dwojga dzieci Urbańskiego, 6-letniego Tadeusza i 4-letniego Jana. Dzieci te bawiąc się zapalkami wywołały pożar stodoły.

Straszliwe skutki powodzi.

Na terenach, objętych żywiołową katastrofą w Małopolsce, wody opadły. Bilans strat, wyrządzony powodzią, jest jednak straszny.

W województwie lwowskim szkody są większe, niż zrazu przypuszczano. Wedle dotychczasowych obliczeń poszkodowanych jest

13 TYSIĘCY 938 RODZIN,

z tego 2.955 rodzin niema żadnych środków do życia, 636 rodzin nie posiada żadnego ubrania, zaś

681 RODZIN

jest bez dachu nad głową.

W województwie stanisławowskim powiaty Dolina i Katusz są jeszcze pod wodą. Katastrofalne szkody wyrządziła powódź zwłaszcza w dolinach obu Czeremyszów, gdzie katastrofa zaskoczyła ludność śpiącą. Największe zniszczenie spowodowane zostało przez to, że tama regulacyjnego zbiornika zerwała się i woda zalała całą okolicę w kierunku Kut i Zabiego.

Dolina Prutu w okolicy Czarnej Hory

w dawnej postaci nie istnieje. Rzeka płynie innym korytem, dawne zostało zawałone drzewem i kamieniami. Również nie ma śladu dawnej drogi, której naprawa w ub. roku kosztowała 10 tysięcy złotych.

Na rzece Łukwi, koło Rosólnej, załamał się most, zaś do wezbranej rzeki wpadli jadący na wózku dyrektor kopalni „Majdan“ Edward Bacher i fryzjer z Bohorodczan Beraj Schappen. Obaj zginęli w nurtach spienionej wody.

Katastrofa powodzi w Rumunji.

Masy wód odpływające z Karpat i Małopolski, odprowadzają rzeki Dniestr i Prut do Czarnego Morza. Rzeki te w dolnym swym biegu wystąpiły z brzegów i zalały olbrzymie przestrzenie, szczególnie w południowej Besarabji. Miasteczka Romanowsko i Soroka zostały przez powódź zniszczone. W Chocimiu woda uniosła kościół i 30 domów. 50 tysięcy ludzi pozostaje tam bez dachu.

Miljonowe oszustwa w Rumunji.

BUKARESZT. W tych dniach wykryto w rumuńskiej drukarni państwowej miljonowe defraudacje, których dopuszczał się dyrektor wychodzącego w drukarni tej urzędowego monitora rumuńskiego „Monitorul Oficial”. Dyrektor Falcoianu dawał sobie, jak się okazało, wielokrotnie wypłacać z kasy drukarni państwowej kwoty pieniężne między 50.000—700.000 lei. Wypłat tych dokonywał kasjer Tomescu, który w tych dniach odebrał sobie życie, a w liście do żony wskazał na dyrektora Falcoianu, jako na głównego winowajcę. W aferę tę wmieszany jest również krugi kasjer Petcu.

Podczas gdy kasjer Petcu za zdefraudowane pieniądze zakupił liczne nieruchomości, dyrektor Falcoianu przegrał większą część zdefraudowanych pieniędzy w karty, względnie zużył je do finansowania bardzo luksusowych wycieczek. Jak się okazuje, Falcoianu przegrał w karty w ciągu jednej nocy 800.000 lei. Niekiedy się zdarzało, że Falcoianu przegrywał więcej pieniędzy, niż miał przy sobie. W takich wypadkach wierzycieli swych posyłał wprost do kasjera Tomescu, który na

miejscu wypłacał im długi karciane swego szefa.

Falcoianu przyjmowany był w najlepszym towarzystwie bukareszteńskim, gdzie nikt nie miał najmniejszego pojęcia o jego machinacjach. Urządzał on dla swych przyjaciół bardzo często kosztowne wycieczki zagranicę, a trazu pewnego z wycieczki takiej do Niemiec telegrafował do kasjera Tomescu, żeby niezwłocznie przesłał mu 700.000 lei.

Falcoianu i Petcu Wasiliu zostali niezwłocznie aresztowani, a urzędy śledcze przystąpiły do szczegółowej rewizji nie tylko w drukarni państwowej, lecz również w wielu innych urzędach i przedsiębiorstwach państwowych, bowiem istnieje przypuszczenie, że dyrektor Falcoianu nie był jedynym niesumiennym wyższym urzędnikiem. Już teraz stwierdzono, że cały szereg wyższych urzędników państwowych ma na swem sumieniu nie jedną defraudację i że ludzie ci całymi latami nie korzystali z urlopow tylko kłatego, by podczas ich nieobecności w biurze nie wykryto popełnianych przez nich nadużyć.

Z sali sądowej.

ZAMORDOWANY W BESTJALSKI SPOSÓB PRZEZ ZIĘCIA.

Ziemia, którą uprawia rolnik, jest zroszona obficie nie tylko potem lecz i krwią, szafowaną obficie podczas walk i sporów o skłębę. Ilość zbrodni, dokonanych przy podziałach gruntów i pól jest niezliczona. Prawie, że codziennie zdarzają się morderstwa na tle niesnasek o ten warsztat pracy wieśniaka. Głód ziemi nie został w masach nasycony.

Wczoraj roztrząsał sąd karny ohydny zbrodnię dokonaną na tem tle w Miłkowie. Dmytro Bury, tamtejszy gospodarz, wydał swą córkę Annę za Michała Popielucha, sam zaś mieszkał przy swej drugiej żonie w Mołodyszczu. Bury nie oddał jednak swego pola w Miłkowie do użytkowania córce i zięciowi, lecz sam zajmował się uprawą roli.

Dnia 10. lipca Bury przyszedł do zięcia, który mieszkał w jego domu aby na miejscu przypilnować żniwa. Zapobiegliwość jego była nie po myśli córki i zięcia, którzy spodziewali się, że będą mogli zebrać dla siebie zboże z pola. Wobec tego przyjęli z niechęcią ojca, zaś podczas wynikłej kłótni Popieluch w bestjalcki sposób pobił teścia, który doznał złamań 20 żeber. Nieszczęsny zmarł niebawem wskutek doznanych obrażeń.

Wczoraj stanął zabójca przed trybunałem sądu karnego. Po przeprowadzonej rozprawie zapadł wyrok skazujący go na półtora roku ciężkiego i obustronnego więzienia.

Rozprawie przewodniczył r. Dworzak.

Niepohamowany wywiadowca!

Wywiadowca P. P. Grześ Sochański, zam. przy ul. Królowej Jadwigi 32, zamiast pełnić obowiązki, wysiaduje w domu i całą wojnę prowadzi z lokatorami, i dozorczynią; steryoryzował gospodynię i lokatorów tak dalece, że w całej kamienicy zapanowało przynębnienie. Wszyscy mieszkańcy „rukują“ codziennie do komisariatów, spisują protokoły, pęczą mednych ludzi po różnych biurach, a Grześ powołując się na przysięgę „służbową“ i jedynego świadka, swoją gospozię, donosi, oskarża, prowokuje i odgraża się! Zapisuje ile razy dozorczyńni myje schody, czy miotłą, czyj szczerotką zamięta, ale skoro już nosił pcha w miotły, to powinien meldować, czy gospoścyni daje na sprzęt do oporządzania kamienicy? Czy P. P. nie może Grzesia pouczyć o jego powołaniu, czy na to podatki płacimy, aby Grześ wyrzucał ziemię z swojej piwnicy na podwórze, płyty kamienne zabierał z ulicy, które są własnością publiczną, a nie prywatną. Wykładając piwnicę płytkami zmuszał steraną dozorczyńnię do wynoszenia koszami furiy ziemi na ulicę!

Grześ nie przynosi szacunku swojemu urzędowi.

DLA POWODZIAN.

WARSZAWA. 7. września. (tel. wł.) Minister pełn. Stanów Zjedn. Stetson przeznaczył 5.000 zł. na dzieci ofiar powodzi w Małopolsce Wsch.

STREJK BUDOWLANY W POZNANIU.

POZNAN. 7. 9. (AW). Strejk budowlany w Poznaniu trwa nadal. Odbiło się pierwsze zebranie strejkujących, na które przybyło 800 osób. Na zebraniu ujawniał się nastrój wytrwania aż do osiągnięcia postawionych postulatów.

WISŁA POD WARSZAWĄ OPADA.

WARSZAWA, 7. września. (AW). Stan wody na Wiśle pod Warszawą doszedł wczoraj popołudniu do kulminacyjnej wysokości. Obecnie stan wody w szybkim tempie obniża się. Dziś rano stan ten w stosunku do maksymalnego obniżył się o pół metra.

KATASTROFALNY WYBUCH BENZYNY W WARSZAWIE.

WARSZAWA. 7. września. (A. W.) Dziś w południe, wybuchła tu benzyna w piwnicznym składzie aptecznym, przy ul. Leszno. Sklep, znajdujący się nad piwnicą zapadł się wraz z całym urządzeniem składu aptecznego. Straż ogniowa w ciągu 15 minut ugasiła ogień. W piwnicy znaleziono spalone zwłoki właściciela sklepu Laskowskiego i właściciela składu aptecznego Tytryna. Prócz tego 5 osób odniosło ciężkie obrażenia.

SPRAWA WYWIEZIENIA STRYJEŃSKIEJ.

WARSZAWA. 7. 9. (tel. wł.). Jak gwiadujemy się, znana malarka polska Stryjeńska, wywieziona przez kilku dniami do Batowic, wyjechała stamtąd do Krakowa, celem leczenia się. Lekarze krakowscy orzekli, iż wywiezienie p. Stryjeńskiej do Batowic, które nastąpiło wskutek orzeczenia lekarza zakopiańskiego dr. Gabryszewskiego — było bezpodstawne, wobec czego p. Stryjeńska pociąga ar. Gabryszewskiego do odpowiedzialności sądowej.

SAMOBÓJSTWO OFICERA.

LUCK. 7. 9. (AW). W Dubnie wystrzałem z rewolweru odebrał sobie życie kapitan 43 p. p. Stefan Jega. Przyczyna samobójstwa nieznana. Dochożenia w toku.

GROŹNY POŻAR W SŁAWKOWIE.

OLKUSZ, 7. 9. (AW). W Sławkowie pod Olkuszem wybuchł ubiegłej nocy groźny pożar, który strawił 11 domostw. Szkody wynoszą przeszło pół miliona złotych.

TRAGICZNY WYPADEK.

BYDGOSZCZ. 7. września. (A. W.) Dziś rano zdarzył się w tutejszej Szkole Oficerskiej tragiczny wypadek. Gospodarz szkoły kpt. Konrad Karwik jak się zdaje wskutek nieostrożności wypadł z okna II. piętra tak nieszczęśliwie, że poniósł śmierć na miejscu.

ROZSZERZENIE SIECI TELEGRAFICZNEJ I TELEFONICZNEJ.

WARSZAWA. 7. września. (A. W.) W preliminarzu budżetowym Ministerstwa poczt i telegrafów na rok 1928/29 wstawiono sumę 20.460.000 zł. na rozszerzenie sieci telegraficznej i telefonicznej w całym kraju. Z inwestycji objętych tym preliminarzem wymienić należy: Na budowy centrali telefonicznej C. B. w Przemyślu 150.000 zł., na te same cele w Stanisławowie 150.000 zł., na budowę stacji telefonicznej między miastowej we Lwowie 200.000 zł., budowę nowej centrali automatycznej w Krakowie 450.000 zł., w Tarnowie 150.000 zł.

Z ruchu robotniczego.

ROBOTNICY TAPICERSCY od poniedziałku 5. września rozpoczęli walkę cennikową, ponieważ stosunki w pracowniach tapicerskich są nie do wytrzymania. Praca trwa bez przerwy od świtu do nocy, proch i kurz rujnuje zdrowie robotników. Warsztaty nie są higienicznie urządzone, nikt z władz przemysłowych nie zagada do nich.

Ządania robotników są następujące: 8-mio godz. dzień pracy, podwyższenie płacy tygodniowej na 3 kategorie. Prawie wszyscy majstrowie godzą się na te warunki prócz kilku majstrów. Są to: Ignacy Stern, Szymon Steil, Mechel Küpfer. Anonsują oni w gazetach, że poszukują robotników. Prosimy o omińnięcie tych firm, aż do odwołania.

Jeszcze na temat osuszenia Polesia.

Należąca do Polski część Polesia obejmuje przestrzeń sześciu milionów hektarów. Jest to zatem dwa razy więcej, niż cała Holandia. Tylko, gdy w Holandji, mieszka w największym dobrobycie i zbytku przeszło sześć milionów ludzi, to na naszym Polesiu mieszkańców jest zaledwie milion dwieście tysięcy i to w ogromnej większości ubogich jak myszy kościelne. Przyczyną tej aż tak ogromnej różnicy jest, obok tysiąca innych okoliczności, przeciwnym kierunkiem, które ten wielki kraj od wieków zatapia.

Na możliwość osuszenia Polesia i wynikające stąd korzyści, zwrócili już uwagę technicy zagraniczni. — Trzej znakomici technicy wołni Amerykanin J. Casse, Francuz H. Vatie i Holender G. P. Nijhoff, zbadali sprawę na miejscu i napisali obszerną książkę na temat osuszenia Polesia. Książkę wydała niedawno Liga Narodów.

Koszta robót nad uregulowaniem Prypeci od Pińska do granicy rosyjskiej pogłębieniem i oczyszczeniem kanału Ogińskiego — uregulowaniem Styru oraz szeregu mniejszych rzek, łącznie z wykopaniem potrzebnej sieci kanałów odwadniających, wyniosłyby około 2000 milionów złotych. Koszta zczerowania nadających się do tego półtora miliona hektarów wyniosłyby więcej niż drugie tyle, bo 225 milj. złotych, ale już nie obciążąłyby skarbu państwa, ponieważ drenażowanie musiałby przeprowadzić każdy wła-

ściciel na własny koszt, co by mu się doskonale opłaciło, zważywszy, że gdy hektar łąki zabagnionej wart jest najwyżej 100 zł., to osuszonej i zdrenowanej wart jest 400 złotych. — Wykonanie przedstawionego wyżej planu osuszenia Polesia trwałoby lat dziesięć. Co roku, w miarę postępu robót, można by osaczać na osuszonych gruntach po 100.000 ludzi. Po upływie zatem dziesięciu lat milion ludzi siedziałby na roli, jako gospodarze, mający wszelkie warunki dobrobytu. Temu zaś odpowiadaby przyrost ludności po miastach poleskich, który można liczyć co najmniej na 30 oc sta.

Dwieście milionów złotych, które musiałoby wydać na osuszenie Polesia bezpośrednio państwo, znalazłyby swe pokrycie w zwiększeniu liczby zatrudnionych przy robotach ziemno-woznych, więc w odpowiednim — zmniejszeniu wydatków na zapomogi dla bezrobotnych dalej w przyroście dochodów podatkowych, któryby się niezawodnie ujawnił w osuszonych obszarach.

Wiczmy więc, że osuszając błoto poleskie moglibyśmy znaleźć bez porównania więcej złota pod różnymi postaciami, niż w najlepszym, zresztą całkiem nieprawdopodobnym wypadku potrafilibyśmy go wypłukać z piasku rzecznej Prypeci, nad którym to problemem obecnie się głowi Warszawski Instytut geologiczny.

—:—

Zbudowano 530.000 domów

z oszczędności 11 milionów członków.

Pięćset trzydzieści tysięcy domów sfinansowanych zostało przez towarzystwa oszczędnościowo-pożyczkowe w St. Zjednoczonych w roku ubiegłym, według statystyki p. Jana Gutowskiego, prezesa „Polskiej Kasy Oszczędności“ w Brooklynie.

Obliczenia dalej wykazują, że w domach tych zamieszkało około dwu milionów ludzi.

Z raportów wynika, że stowarzyszenia te mają 11 milionów członków, którzy składają w nich swe składki miesięczne. Na podstawie dotychczasowego rozwoju p. Gutowski oblicza, że w ciągu następnych lat dziesięciu liczba członków tych stowarzyszeń wzrośnie do 30 milionów.

W roku ubiegłym stowarzyszenia te wypożyczyły swym członkom na zakupno i budowę domów olbrzymią wprost sumę, bo 1.945.000.000 dol. — wszystko na pierwsze hipoteki. Wszystkie te fundusze,

TO DROBNE OSZCZĘDNOŚCI CZŁONKOWYCH stowarzyszeń, którzy co miesiąc skła-

dają tam pewną sumę, która dzięki procentowi stale się powiększa.

Liczne te stowarzyszenia, z których każdy członek ciągnie korzyści istnieją i rozwijają się dzięki systematycznemu oszczędzaniu. Członkowie płacą miesięcznie pewną sumę, do płacenia której zobowiązują przy wstępowaniu. Z końcem roku z zadowoleniem dowiadują się, że uskładany przez nich fundusz powiększył się o procent dywidendowy. Bardzo często zdarza się też, że członkowie, którzy rozpoczęli składanie od małej sumy, wiodąc dobre rezultaty, zakupuja większą liczbę udziałów i wkładki swe odpowiednio powiększają.

(We wszystkich prawie stanach władze stanowe zaprowadziły nad temi stowarzyszeniami (tak, jak i nad innymi instytucjami finansowymi) nadzwyczajną ścisłą kontrolę.

Członek, składający swe oszczędności nie stracić nie może w żaden sposób, otrzymując przytem większy procent od swoich oszczędności, niż gdyby je trzymał w banku.

Tragedja ekspedycji naukowej w Tybecie.

Tybet, ów kraj o obszarach bezmiernych, pełen strzeżonych od tysięcy lat przed okiem Europejczyków zagadek, pochłonął nowe ofiary.

Świeżo właśnie rozniosły dzienniki wiadomość, iż tybetańscy lamowie wymordowali w zachodnim Szechuanie ekspedycję naukową, złożoną z 3 lub 4 Europejczyków. Następne depesze doniosły, iż wśród zabitych znajduje się znany niemiecki podróżnik i badacz Azji, dr. Wilhelm Filchner, którego nazwisko głośnym jest w świecie naukowym.

Wiadomość o śmierci Filchnera przyjęto w Berlinie z przerażeniem. Dzienniki podnoszą, iż smutna ta wieść — tem więcej podobną do prawdy, iż w marcu 1926 r. w tych samych okolicach wyróżniła została w pień angielska ekspedycja, która miała dostawić do Lassu liczne zamówione przez rząd tybetański maszyny i motory elektryczne. Zdaje się, iż Filchner, znany z szalonej odwagi okazanej już poprzednio w paru karkołomnych podróżach po Tybecie, musiał stanąć na obszarze, którego tajemnicę są jak najsurowiej strzeżone przez lamów.

Już w czasie poprzedniej wyprawy uniknął strasznej zemsty jedynie dzięki pospiesznej, 22 dni trwającej ucieczce w kierunku granicy chińskiej. Zatrzymał się dopiero w Siningful gdzie spotkał swą żonę, która z wielką starannością pomagała mu w badaniach meteorologicznych i magnetycznych.

Gdy przed niedawnym czasem telefony i światło elektryczne znalazły dostęp do strzeżonej dotąd trwożnie przed wszelką nowością Lassu, stolicy Dalaj-Lamy, zdawało się, iż następuje nowa era w tym kraju, który okolonny górami i pustyniami bronił dotąd wstępu każdemu obcemu przybyszowi. Podczas gdy poza jego granicami rozgrywały się doniosłe wydarzenia historyczne i gdy wpływy europejskie nie mało zmieniały oblicze Azji, Tybet potrafił charakter swój zachować w postaci prawie niekniętej. Pozostał on aż po dwudziesty wiek, aż po dzień dzisiejszy państwem o najosobliwszym na świecie ustroju, w którym bez zmiany rządzi wyłącznie duchowieństwo.

Nieufność, która wypełnia lud ten i kapłanów do wszelkich obcych przybyszów, jest następstwem walki, jaką stoczone tu niegdyś z zdobywcami chińskimi. Drugim powodem niedostępności jest lęk przed sąsiedztwem rosyjskim i angielskim, Tybetańczycy bowiem rozumią dobrze, iż kraj ich jest jabłkiem niezgody między temi dwoma potęgami. Sven Hedin, dobry znawca Tybetu, oświadcza jasno, iż metoda propagowana przez Lassę, polegająca na zupełnym zamknięciu kraju od zewnątrz, jest jedynym środkiem, który może być dla Tybetańczyków zbawionym.

—:—

Prawda o P. Z. K. w oczy kluje.

TARNOPOL we wrześniu.

Na skromną notatkę w „Dzienniku Ludowym“ z dnia 22. sierpnia b. r. charakteryzującą działalność P. Z. K. w Tarnopolu, poruszyli się panowie z bogoojczyźnianego Związku wykupując wszystkie Dzienniki, aby szerszy ogół nie dowiedział się prawdy. Największy spryt w tym względzie okazali pp. Goebel i Michaś Mermul.

Na dowód, jak ich „czystość służbowa“ wygląda, przytaczamy następujący wypadek: od stycznia b. r. ginęły bilety kartonowe na dłuższą odległość w kasie osobowej w działach p. H. i p. G. biedne dziewczęta dokładały każdorazowo ze swych poborów niemal całą pensję, nie wiedząc, gdzie zło leży i byłoby to trwało w nieskończoność, gdyby te panie nie przyszły do głowy po rozum, że trzeba kogoś poprosić, aby złodzieja wyłapał; poprosiły bileterów, ażeby zwracali baczną uwagę na wychodzie, na bilety serji z ich ternionów.

Skutek był wprost ludowy: bileter przyłapał skradziony bilet z ternionu kasjerki p. G., który sprzedała p. Jakubiszynowa. Jako trzecia siła bardzo zażyła z koleżankami, odwiedzając je w wolnym dniu w kasie osobowej; z okazji odwiedzin wykradała nieopatrzenie bilety, które sprzedawała w swojej turze.

Na drugi dzień, po wyłapaniu przez biletera skradzionego biletu zrobiła się z tego tytułu bardzo wielka urzędowa pompa, p. Goebel zastępując wiedzą naczelnika stacji, pozornie zawiesił p. Jakubiszynową w urzędowaniu, srogi dla pracowników, a zwłaszcza zetekowców dowiedziawszy się, że p. Jakubiszynowa jest członkiem P. Z. K., stracił srogość ze swego lica i całą sprawę zatuszował, biorąc ją na swe litościwe barki, bo cóżby się nie zrobiło dla pięknych oczu (swój) do swego — po swoje).

Co robi p. Goebel dla swej pupilki? dlatego, że p. Jakubiszynowa wykradała sprawnie swym koleżankom bilety, wyjechał z wnioskiem do Dyrekcji o przydział mieszkania skarbowego dla p. J. po rewidorze pociągów p. Andrejce, Dyrekcja lwowska akceptowała wniosek p. Goebela, tylko czeka na wyprawienie się p. Andrejka do własnego domu, aby mieszkanie przydzielić „niewinnej Zuzannie“, lecz p. Andrejko nie głupi, wynajął nowo wybudowany dom za ciężkie dolary, a sam pozostaje nadal mieszkać w skarbowym.

P. Goebel wbrew nakazowi Ministerstwa Komunikacji, rozkazał pracować w święto Bożego Ciała, bo oż go chędodzi moloch, still schweigen und weiter dieren, lecz jako wielki rozwojowiec, pozwala już o godzinie 5-lej wyładowywać, a ładować wagony do godziny 22-ej.

Jak wygląda dalej czystość służbowa p. Goebela, niechaj posłuży następujący fakt: wagony naładowane w Skafacie przeznacza się do odważenia na wadze pomostowej w Tarnopolu, rezultat wagi powinien być odesłany natychmiast drogą służbową stacji nadawczej. Do tej czynności służbowej przeznaczony jest p. Mermul, który wagony odważa, ale rezultatów wagi nie odsyła widocznie z nakazu p. Goebela, pomimo upomnień pisemnych ze strony stacji Skafat, Kupcy muszą się osobiście jawnie po odbiór rezultatów wagi, bo p. Goebel nie znoś pisemnych załatwień, tylko tubi ze stronami załatwiać pojedynczo i osobiście.

W końcu zaznaczamy, że bacznym okiem śledzić będziemy gospodarkę w magazynach towarowych w Tarnopolu a ujawnione nadużycia tępic będziemy z całą stanowczością i podawać będziemy do publicznej wiadomości bez żadnych skrupułów, p. Goebel nie wjdzi jak robotnicy magazynowi omdlewają przy pracy, którą wykonują ponad przepisany czas pracy 2—3 godziny, bez żadnego wynagrodzenia.

Zwracamy się tą drogą do władz administracyjnych, aby zechciały zwrócić bacniejszą uwagę na folwark tarnopolski i rozbić stajnię Augjasza na cztery wiatry, a w szczególności rozdzielić pp. Goebela i Mermula od wspólnego żłóbka.

Przy sposobności musimy zaznaczyć szerszy ogół z działalnością zawiadowców odcinków drogowych z S. U. Koleji Tarnopol I.

Panowie ci, widocznie nie mają innego zajęcia służbowego, jak tylko agitację na rzecz P. Z. K. i tak p. Jahimczuk za zapisanie się do P. Z. K. rozda grunta kolejowe, pp. Dec i Jakubowski terroryzują robotników, oświadczać im, że muszą należeć do P. Z. K., bo inaczej będzie źle i każdorazowo mają przy sobie odpowiednie drukki, p. Szczek pozwoił sobie na lepszy wybrzyk, oto wzewał do kancelarji służbowej słuszarza p. K. i pobił go tamże do utraty przytomności, przez co p. K. nie mógł pracować cały tydzień.

Tak wygląda działalność państwowo-twórcza P. Z. K. w Tarnopolu.

Nowiny z dnia.

Lwów, dnia 8 września

REPERTUAR TEATRU WIELKIEGO:

Czwartek o g. 7.30 wiecz. „Księżę Niezłomny”.
Piątek, o godz. 7.30 wiecz. „Gioconda”.
Sobota, o godz. 7.30 wiecz. „Zydówka”.

REPERTUAR TEATRU NOWOŚCI:

Czwartek, o godz. 7.30 wiecz. „Naręczona Bojara”.
Piątek, o godz. 7.30 wiecz. „Emeryci”.
Sobota, o godz. 7.30 wiecz. „Adieu Mimi”.

REPERTUAR TEATRU MAŁEGO:

Czwartek, o g. 7.30 wiecz. „Syn Casanowy”.
Piątek, o godz. 7.30 wiecz. „Syn Casanowy”.
Sobota „Syn Casanowy” przedostatni występ K. Adwentowicza.
Niedziela „Syn Casanowy” ostatni występ K. Adwentowicza.

TRUPA WILEŃSKA (w sali Teatru ukraińskiego przy ul. Szaszkiewicza 1. 5).

Czwartek, o godz. 8.30 wiecz. „Piewca własnej niedoli”.
Piątek, o godz. 8.30 wiecz. „Dzień i noc”.

REPERTUAR KIN LWOWSKICH:

„KOPERNIK” — „MARYSIENKA”: Dzielný wojak Szczapa.
„APOLLO”: „Ognia”.
LEW: „Kochanka”.
PALACE: „Ben Hur”.
KINO „CHIMERA”: Dr. Mabuze (dwie serje razem). 20 aktów.
„NOWOŚCI”: O czym mówi Europa.
„FATAMORGANA”: Czarny Orzeł.

TEATR WIELKI. Dziś po raz ostatni ujrzymy prześwietnego artystę Juliusza Osterwę w kreacji tytułowego bohatera wspaniałego dramatu Słowackiego-Calderona: „Księżę Niezłomny”. Jutro w piątek, 8. b. m. przecudnie melodyjna opera Amilcara Ponchielli'ego: „Gioconda”, z p. Niką Jakubowską, w partji tytułowej. Inne główne postacie odtworzą pp.: Green-Skazowa, Hinglerówna, Kurzbart, Lowczyński, Perkowicz, Płonki i Zopoth. Orkiestra pod batutą kapelmistrza Jarosława Leszczyńskiego.

TEATR NOWOŚCI daje dziś tryskającą humorem i wesolnością operetkę Engel-Bergera: „Naręczona Bojara” z p. Heleną Miłowską, świetną przedstawicielką partji tytułowej, oraz p. Ostrowskim doskonałym jej partnerem. Inne partje czołowe odtworzą ulubienicy lwowskiej publiczności, pp.: Kasprończowa Korabianka, Bojanowski, Kowalski, Ruszkowski, i niezrównany jak zawsze Tatrzański.

„C. K. EMERYCI”, aktualna, komedia satyryczna Fr. Zwiłkońskiego, ukaże się w Teatrze Nowości, jutro w piątek, 9. b. m. w wyborowej reprezentacji artystycznej.

Z TEATRU MAŁEGO. Karol Adwentowicz ze swoim znakomitym zespołem warszawskim gra jeszcze trzy ostatnie dni, świetną pełną humoru komedię wiedeńską L. Schmidta p. t. „Syn Casanowy”. — Publiczność ma sposobność podziwiania mistrzowskiej gry Adwentowicza w komedji, którą lineyjnie przeprowadza od początku do końca akcji. Partnerzy pp. Dziewońska i Roland dzielnie dostrajają się do gry mistrza.

Bilety wcześniej należy nabywać w „Orbisie”, pl. Marjacki.

Z „TEATRU WILEŃCZYKÓW” Jutro w piątek wznawiają Wileńczycy „Dzień i noc” tragedję Anskiego, która święciła tryumfy na scenach polskich a znajduje wciąż świetnych interpretatorów w nastrojowej grze Trupy Wileńskiej. — Przedstawienie „Dnia i nocy” jest pierwszym w bieżącym roku.

FRANCUSCY PRZYJACIELE POLSKI WE LWOWIE.

W czwartek, 8. b. m. przybędą do Lwowa, uczestnicy wycieczki „Przyjaciół Polski” z Francji, w następującym składzie: Generał Verillon, dr. Barol et Mme, Mme Rosa Bailly, Młde Streicher, Mme Gachon, Młde Stryjeńska, Mme Cormier, Młde Veyrieux, Mr. Gaden, Mr. Garcin, Mr. Trayer, Mr. Poirier, Mr. Roux, Mr. Bohrer, Mr. Cochain.

Komitet zajmujący się przyjęciem gości ustalił program ich przyjęcia. Pobyt ich we Lwowie potrwa trzy dni.

CZAS ODNOWIĆ PRZEDPŁATĘ ZA MIESIĄC WRZESIEŃ

Upraszamy P. T. Prenumeratorów naszych, którzy nie chcą doznać przerwy w wysyłce numeru -- o rychłe nadesłanie przedpłaty przekazem pocztowym lub też na konto nasze w P. K. O. Nr. 142.176.

60-LECIE OCHOTNICZEJ STRAŻY POŻARNEJ „SOKÓL” WE LWOWIE. Związek ten obchodzi w dniach od 10 do 12 b. m. uroczysty jubileusz z powodu 60-letniego swego istnienia. W związku z tem spodziewany jest przyjazd do Lwowa licznych delegacji z zagranicy i kraju.

UZUPELNIĄCE EGZAMINA DOJRZAŁOŚCI tak maturzystów naszych typów jak i kandydatów z obcymi maturami, rozpoczną się dnia 14. września b. r. o godzinie 8. rano w gimnazjum im. Jana Długosza (ul. Nikorowicza 1. 2). Bliższe szczegóły ogłoszono w westybulu Zakładu.

ZGON W DRODZE DO SZPITALA. Wczoraj w południe wezwano Pogotowie rat. do realności przy placu Teodora 1. 5, gdzie zachorowała 50-letnia Róża Rosenbachowa. W drodze do szpitala zmarła ona nagle. Zwłoki odstawiono do Instytutu medycyny sądowej, celem ustalenia powodu zgonu.

Z KRONIKI POŻARNEJ. Wczoraj popołudniem wybuchł pożar w sklepie towarów mieszanych Izaaka Wolfa przy ul. Bożniczej 1. 9. Zawezwana straż pożarna ogień ugasiła.

Wieczorem w wytwórni skrzyń „Ligapol” przy ul. Zamarstynowskiej 45, nastąpiło krótkie spięcie w przewodach elektrycznych i zachodziła obawa rozszerzenia się pożaru. Wobec tego zaalarmowano straż pożarną. Ogień zdołali jednak ugasić robotnicy, przed przybyciem straży pożarnej. W obu wypadkach straty są nieznaczne.

NAPADY NA MIESZKANIE LEKARZA W CHODOROWIE. W Chodorowie, kilkakrotnie dokonano napadu na mieszkanie tamtejszego lekarza dra Bylickiego. Onegdaj niejaki Franciszek Horywczuk, w towarzystwie współników wtargnął podczas nieobecności lekarza do mieszkania i (wzięł służącą z zemsty, iż przeciwdziałała ona w podpisaniu weksli przez dra Bylickiego na rzecz Horywczuka. W związku z tem dokonano jeszcze kilka wtargnięć do mieszkania dra B., którymi to napadami kierowali Wł. Sturka i Wł. Węgała. Z powodu tych przejść dr. Bylicki dostał wstrząsu nerwowego i znajduje się obecnie w szpitalu we Lwowie. Policja chodorowska aresztowała w związku z tym wypadkiem 35 osób.

ARESZTOWANIE OSZUSTA W DROHOBYCZU. Bernard Medjas kupiec, zam. w Drohobyczu, bawiąc przed trzema laty w Pradze zetknął się tam z niejakim Samuelem Grodmanem, który uchodził za handlarza fałszywych paszportów. Medjas zamówił u niego paszport i wręczył mu na poczet „transakcji” 130 dolarów. Grodman ulotnił się wówczas nie wywiązawszy się ze swego zobowiązania. Z Czechostawacji oszust przyjechał do Lwowa, gdzie pod nazwiskiem „profesora łańców” Borysa, przez parę lat „bawił” niektóre damy z towarzystwa. W ostatnim czasie wyjechał on na „gościnne występy” do Drohobycza, gdzie poszkodowany Medjas zetknął się z nim i spowodował aresztowanie oszusta. Grodman podczas spisywania protokołu w policji, legitymował się fałszywym paszportem. Osadzono go w areszcie gdyż jest podejrzanym o przemykanie narkotyków i handel żywym towarem.

Z RUBRYKI BEZ KONCA. Leon Lambaj, zam. przy ul. Kuszewicza, włamał się do piwnicy Bernarda Schweitzera przy pl. Unji Brzeskiej 1. 6. skąd skradł tytoń, papierosy i golówkę. Łączna szkoda wynosi około 500 złotych.

Wczoraj w nocy patrol policyjny przytrzymała w sklepie Jakóba Finklera przy ul. Gródeckiej 65, Stefana Sołtysa i Michała Chomowego, którzy dostawczy się do wnętrza, pakowali towar do worków. Włamywaczy odstawiono do aresztu.

Jan Motyl, skradł z wozu worek żyta na szkodę rolnika z Rzesny Polskiej, Dmytra Kijanowskiego. Poszkodowany zdołał przytrzymać złodzieja, którego oddał w ręce policjanta.

W areszcie osadzono również Michała Czajkowskiego, i Michała Kuczernego za kradzieże na szkodę nieznanym właścicieli.

PLAGA WILKÓW NA PODKARPACIU. Od kilku tygodni wielkie szkody wyrządzają stada wilków, szczególnie w powiatach stryjskim i doliniańskim.

Onegdaj w nocy w Żulinie stado wilków napadło na pasące się na pastwisku konie, z których kilkanaście zostało pożartych przez zgłodniałe bestje. Następną nocą w Bratkowcach wilki pogryzły krowę tamtejszego gospodarza. Zarządzone obławy pozostały na razie bez rezultatu.

Odpowiedzi Redakcji.

ZWIĄZEK ROBOTNIKÓW BUDOWLANYCH, TURKA. W odpowiedzi na Wasze pismo donosimy, że przesłany przez Was artykuł umieszczony był w „Dzienniku Ludowym” z dnia 10. sierpnia b. r. Po za nim, nie otrzymaliśmy żadnego innego artykułu z Turki, albo zalem nie został wysłany, albo zaginął w drodze. Informacje zatem, o które Wam chodzi, prosimy przesyłać jeszcze raz do Redakcji a znając bezzwłoczne pomieszczenie.

Z krwawej kroniki

Potworne ojcobójstwa.

W Józefówce, pow. mościckiego, tamtejszy gospodarz 49-letni Michał Prawdziuk podczas kłótni ze swym 19-letnim synem Michałem, w irytacji usiłował uderzyć go widłami. Ten zdołał uniknąć ciosu i chyłkiem po podwidły przyskoczył i ugodził dwukrotnie ojca nożem w okolicę serca. Zraniony padł trupem na miejscu. Potwornego ojcobójcę odstawiała policja do sądu.

W pobliżu miasteczka Tuchowa znaleziono zwłoki mężczyzny, którego głowa była tak strasznie rozbita, że pozostało z niej zaledwie część tylnej czaszki.

Okazało się następnie, że były to zwłoki Jana Boronia z Krowodrzy, który został zamordowany przez swych dwóch synów z zemsty, iż nie chciał im zapisać majątku. Policja aresztowała zbrodniarzy, oraz żonę zmarłego.

Matka morduje syna i popełnia samobójstwo.

N. Grudzińska, żona inżyniera, zatrudnionego w ministerstwie przemysłu i handlu, zam. w Piotrkowie, onegdaj zastrzeliła z rewolweru śpiącego w łóżku swego dwudziesto-kilkuletniego syna, poczem sama popełniła samobójstwo. Przyczyny tragedji nie zdołano na razie ustalić.

Krwawe dożynki pod Krakowem.

We wsi Modrzejowice rządca tamtejszego folwarku nieżyczliwie się odnosił do ogrodnika M. Trombsa.

Onegdaj podczas dożynek we dworze ogrodnik czynił wyrzuty swej żonie, że tańczyła „z takim galganem”, to jest rządca. Ten, usłyszawszy to, w irytacji strzelił z rewolweru i zranił ogrodnika.

Szaleniec sądząc, że strzał był śmiertelny, skierował lufę rewolweru w skroń i oddał do siebie strzał śmiertelny.

Trombsa odwieziono do szpitala, stan jego nie budzi większych obaw.

Sprawy partyjne.

POSIEDZENIE O. K. R. P. P. S. odbędzie się w piątek, 9. b. m. o godz. 7-mej wieczorem w lokalu przy ul. Sykstuskiej 1. 21. II. p. Na porządku dziennym sprawy b. ważne.

Uprasza się wszystkich członków O. K. R. o punktualne przybycie.

SEKRETARJAT.

Wizja niedalekiej przyszłości.

Jeden z dzienników paryskich zamieścił w tych dniach bardzo dowcipny list wnuczki do dziadka, list pisany w roku 1967, a więc... za niedalekich lat czterdzieści.

Oto, co pisze ta wnuczka:

„Kochany Dziadku!

Miałam bardzo przyjemną podróż. Wyjechałam o godzinie ósmej rano z New Yorku „Pułkownikiem Lindberghem”, hydroplanem o sile 30.000 koni parowych.

Aparat leciał czarująco, prawie wcale nie trząsk. Współtowarzysze podróży byli naprawdę przemili. Był tam między innymi znany socjalista włoski, wnuk Mussoliniego.

Wcale się też nie nudziłam. Do Paryża przyjechałam w 24 godzin i 10 minut po opuszczeniu New Yorku. Zapewne wiesz, że po drodze są trzy pływające stacje na Atlantyku. Jedna o 800 kilometrów od wybrzeża amerykańskiego, druga na środku oceanu, a trzecia u wybrzeża Irlandji. Pierwszą ma doskonały hotel i restaurację z dancinngiem i jazzbandem. Wiele

osób przelatuje tu w niedzielę na herbatkę aż z Honolulu.

Podczas herbaty samolot nabiera benzyny ze specjalnego statku benzynowego, który zastąpił nareszcie dawniejsze pływające rezerwoary, pokryte reklamami i tak szpecące krajobraz morski.

O godzinie siódmej wieczorem przylecieliśmy na kolację na wyspę środkową.

Po całonocnej podróży podczas której doskonale się wyspałam w swym przedziale sypialnym, o godzinie siódmej rano byliśmy już w Paryżu. Cóż, „Pułkownik Lindbergh” ze swymi 120 miejscami sypialnymi jest trochę przestarzały, uśmieśliśmy się też z umebłowania jego kabin, trącającego cokolwiek myszką.

Na przyszły raz przeleć na „Pułkownika Byrdzie”. Ma on 200 miejsc i salę balową, automatycznie zrównoważoną.

Chciałabym jak najprędzej przylecieć do ciebie w wieś, ale mama zabrała z garażu mój mały dwupłatowiec, aby zrobić parę wizyt na prowincji. Tymczasem więc aż do zobaczenia, ściska cię

Twoja kochająca wnuczka”.

Czytajcie Dziennik Ludowy!

Komunikat

Z KOMITETU JUBILEUSZOWEGO KU CZCI KS. BISKUPA BANDURSKIEGO. Od wtorku 6. b. m. urządnie w Magistracie, (dawniej biuro p. wicepr. dr. Chłamtacza) sekretarz Komitetu Jubileuszowego Ks. Biskupa Bandurskiego, dr. B. Zieliński, w godzinach od 10 — 12 przedpoł. i od 5 — 7 popoł. celem udzielenia wszelkich informacji, dotyczących programu uroczystości. Między innymi uprasza się P. T. organizację, o zgłaszanie się u sekretarza Komitetu w sprawie udziału w uroczystym powitaniu na dworcu w dniu 10. b. m. o godz. 8.45 rano, w sprawie biletów na akademię w Teatrze Wielkim w dniu 11. b. m. oraz o ewentualne zapisywanie się na audjencję, których Ks. Biskup udzielać będzie w pałacu wojewódzkim w dniu 11. b. m. od godz. 11 do 1 w południe.

KOMITET.

× CZY W POLSCE ZANOSI SIĘ NA KRYZYS GOSPODARCZY? Na ten temat staraniem Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego we Lwowie wygłosi prof. dr. Adam Krzyżanowski z Krakowa odczyt 13. września o godz. 6-tej wieczorem w wielkiej sali Izby handlowej i przemysłowej (Akademicka 17). — Wstęp wolny.

OGŁOSZENIA

Na wiersz 10 zł. 1 szpalowy zwykle za tekstem — 15. Nadesłane 2 zł — 40. w tekście 2 zł — 70.

Na 1-ej str. 2 zł. — 80. Drobne ogł. za słowo 2 zł. — 10. Komunikaty 2 zł. — 55. zamiejscowe o 25% drożej.

Nowo otworzony magazyn ubiorów męskich S. BARACH

Gródecka 77.

sprzedaje po bajecznie niskich cenach za gotówkę i na spłaty

Kapelusze męskie, damskie i dziecinne przyjmuje do przerobienia na najnowsze formy wedle ostatnich wzorów paryskich i wiedeńskich, pierwsza krajowa fabryka kapeluszy **Rudolfa Neuwelta, ul. Bałonowa 3.** Składnice: pl. Marjacki 8, ul. Kazimierzowska 25, ul. Krakowska 25, ul. Gródecka 72.

Żarówki, Materiały, Lampy elektryczne i t. p.

Najtańsze źródło w Małopolsce

„ELEKTROBŁYSK”

Lwów, Skarbłowska 4 (naprzeciw kina Lew). Tel. 46-05.

„KARPALIT”

Spółka akcyjna dla fabrykacji kart do gry, wyrobów papierowych i przemysłu litograficznego

Lwów, Zielona 20.

wypłaca od dnia 1. września br. za złożeniem kuponu Nr.

14 dywidendę za rok 1926 po gr. 20.

Wypłatę uskutecznia Polski Bank Przemysłowy — Lwów.

Na raty!

Za gotówkę!

Meble - dywany, otomany, kanapy i łóżka składane, wkłady, poduszki rosharowe, kapy, firanki, portjery, narzuty, chodniki, kołdry, wózki dziecinne, leżaki itp. poleca

E. Korenblit Lwów, Brajerowska 4

Ogłoszenie.

Towarzystwo eskontowe i handlowe w Rohatynie stow. zarej. z ogr. por. w likwidacji zaprasza niniejszem swych członków na Walne Zgromadzenie, które odbędzie się dnia **18 września 1927** o godz. 3. popoł. w lokalu Towarzystwa z następującym porządkiem dziennym:

1. Wybór nowego likwidatora i tegoż substytutu w miejsce zmarłego likwidatora Dra Samuela Schaudera.
2. Wybór trzeciego członka Rady nadzorczej.
3. Odczytanie sprawozdania rewizora z odbytej dnia 26 kwietnia b. r. rewizji.
4. Oświadczenie się Rady nadzorczej co do wyniku rewizji.
5. Przedłożenie bilansu za rok 1926 i sprawozdanie Rady nadzorczej, tudzież powzięcie uchwał co do tego bilansu.
6. Wnioski członków.

Za Radę nadzorczą tego towarzystwa:
Jakób Frage i Abraham Seif.

INSERUJECIE

W

DZIENNIKU

LUDOWYM

„ROBUR”

Związek Kopalń Górnośląskich w Katowicach

poleca węgiel górnośląski I. kategorii z głębokich kopalń dla celów opałowych i przemysłowych, oraz koks i brykiety.

Produkcja: 1/3 część ogólnego wydobycia na Górnym Śląsku.

Biurowo sprzedaży na Wschodnią Małopolskę.

„SILESIANA” Spółka Węglowa z ográn. odpow.

Lwów, ul. Legjonów 1 Tel.: 6-98, 18-31, 20-50, 40-90
Wystawiamy na „Targach Wschodnich” w Pawilonie Centralnym

Księgarnia Ludowa

Lwów, ulica Szajnochy L. 2.

poleca na sezon szkolny

KSIĄŻKI

do szkół powszechnych, średnich i zawodow.

Członkom Związków Zaw. ulgi w spłatach ratalnych.